

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.04/1

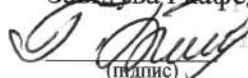
**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

**Навчально – науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи**

Затверджено
Наказом
«Полтавський університет економіки і торгівлі»
18 квітня 2019 року № 88-Н

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Г.О. Бірта
(ініціали, прізвище)

«08» 09 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Маркування товарів в Україні та за кордоном»

освітня програма «Товарознавство і торговельне підприємництво»

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
код назва спеціальності

галузь знань 07 Управління та адміністрування
код назва галузі знань

ступінь вищої освіти бакалавр 2020 р.

навчальної дисципліни «Маркування товарів за кордоном»

освітня програма «Товарознавство і торговельне підприємництво»

спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
код назва спеціальності

галузь знань 07 Управління та адміністрування
код назва галузі знань

ступінь вищої освіти бакалавр

Полтава 2020

Укладачка програми: Хмельницька Є.В., к.т.н., доцентка кафедри товарознавства біотехнології експертизи та митної справи;

Робоча програма навчальної дисципліни «Маркування товарів в Україні та за кордоном» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи
Протокол від 03 вересня 2020 р., № 1.

Укладачка програми: Хмельницька Є.В., к.т.н., доцентка кафедри товарознавства біотехнології експертизи та митної справи

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Товарознавство і торговельне підприємництво»
к.с.-г.н., доцент Ю.Г.Бургу

Робоча програма навчальної дисципліни «Маркування товарів в Україні та за кордоном» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри товарознавства, біотехнології, експертизи та митної справи
Протокол від 03 вересня 2020 р., № 1.

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Товарознавство і торговельне підприємництво»
к.с.-г.н., доцент _____

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни	4
Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни	4
Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни	6
Розділ 4. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	8
Розділ 5. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу	9
Розділ 6. Рекомендовані джерела інформації.	9

Розділ 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни

Таблиця 1. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Маркування товарів в Україні та за кордоном» для студентів освітньої програми «Товарознавство і торговельне підприємництво» 2 курс

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки : висхідне, базовими для вивчення дисципліни є наступні дисципліни: «Організація і технологія зовнішньої торгівлі», «Основи екології та безпеки товарів», «Хімічні методи дослідження сировини матеріалів, продукції», «Фізичні методи дослідження сировини матеріалів». Дисципліна є базовою для вивчення таких дисциплін «Товарний консалтинг», «Моніторинг якості продовольчих товарів».
2. Кількість кредитів за ЄКТС -5.
3. Кількість модулів-2
4. Обов'язкова (варіативна) у відповідності до навчального плану -варіативна
5. Курс – 2
6. Семестр - 1
7. Кількість годин: – загальна кількість:150
- лекції: 1 семестр - 20
- практичні заняття: 1 семестр - 40.
- самостійна робота: 1 семестр - 90
- вид підсумкового контролю (<i>вказати</i> : ПМК (залік), екзамен): 1 семестр - ПМК (залік)

Таблиця 2. Загальна характеристика навчальної дисципліни «Маркування товарів в Україні та за кордоном» для студентів освітньої програми «Товарознавство і торговельне підприємництво» 4 курс

1. Місце в структурно-логічній схемі підготовки : висхідне, базовими для вивчення дисципліни є наступні дисципліни: «Технічне регулювання», «Матеріалознавство та основи технологій виробництва товарів», «Основи споживання товарів та здоров'я людини». Дисципліна є базовою для вивчення таких дисциплін «Товарна інформація», «Безпечність товарів», «Штрихове кодування».
2. Кількість кредитів за ЄКТС -4.
3. Кількість модулів-2
3. Обов'язкова (варіативна) у відповідності до навчального плану -варіативна
4. Курс – 4
5. Семестр - 1
6. Кількість годин: – загальна кількість:120
- лекції: 1 семестр - 16
- практичні заняття: 1 семестр - 32.
- самостійна робота: 1 семестр - 72
- вид підсумкового контролю (<i>вказати</i> : ПМК (залік), екзамен): 1 семестр - ПМК (залік)

Розділ 2. Перелік компетентностей та програмні результати навчання з навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Маркування товарів в Україні та за кордоном» є дослідження теоретичних і практичних аспектів у галузі маркування товарів в Україні й за кордоном, а також аналіз і правильність повного інформаційного забезпечення товарів. Для підготовки майбутніх висококваліфікованих фахівців, під час вивчення даної навчальної дисципліни заплановано вирішення таких завдань: вивчення теоретичних і практичних аспектів маркування товарів; вивчення видів маркування і способів їх нанесення; Вивчення особливостей маркування харчової продукції та нехарчової продукції; вивчення особливостей маркування товарів за кордоном.

Таблиця 3. Перелік компетентностей та програмні результати навчання для студентів освітньої програми «Товарознавство і торговельне підприємництво»

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> • Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності; • Використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; • Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності; • Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур ; • Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур; • Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів ; • Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці; • Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм 	<ul style="list-style-type: none"> • Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях; • Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; • Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ; • Здатність виявляти ініціативу та підприємливість ; • Здатність діяти відповідально та свідомо; • Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. • Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур; • Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності; • Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності; • Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур; • Здатність застосовувати основ обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

Розділ 3. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4. Тематичний план навчальної дисципліни «Маркування товарів в Україні та за кордоном» для студентів освітньої програми «Товарознавство і торговельне підприємництво»

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Назва теми практичного заняття	Завдання самостійної роботи у розрізі тем	Інформаційні джерела (порядковий номер за переліком)
Модуль 1. Теоретичні основи маркування товарів			
<p>Тема 1. Поняття про маркування товарів. Носії маркування і вимоги до них</p> <p>Лекція 1. Поняття про маркування товарів. Носії маркування і вимоги до них</p> <p>1. Поняття про «маркування товарів». Мета, функції, завдання маркування.</p> <p>2. Види і способи маркування. Вимоги до маркування.</p> <p>3. Етикетки і кольоретки. Вкладиші, ярлики та бірки.</p> <p>4. Клейма і штапи. Контрольні стрічки. Рельєфне маркування</p> <p>5. вимоги до носіїв маркування</p>	<p>Практичне заняття 1.</p> <p>Поняття про маркування товарів. Носії маркування і вимоги до них</p>	<p>Опрацювати Технічний регламент щодо правил маркування харчових продуктів.</p>	1,2,4,10
<p>Тема 2. Торговельне маркування</p> <p>Лекція 2. Торговельне маркування</p> <p>1.Характеристика носіїв та правове забезпечення вимог до торговельного товарного маркування.</p> <p>2. Транспортне маркування та маркування відправника</p> <p>3.види спеціального маркування</p>	<p>Практичне заняття 2.</p> <p>Торговельне маркування</p>	<p>Дайте товарознавчу характеристику транспортної етикетки як основного носія транспортного маркування</p>	2,4,10
<p>Тема 3. Інформаційне, ідентифікаційне, мотиваційне й експлуатаційне маркування товару. Розмірні та компонентні знаки</p> <p>Лекція 3. Інформаційне, ідентифікаційне, мотиваційне й експлуатаційне маркування товару. Розмірні та компонентні знаки</p> <p>1.Інформаційне маркування.</p> <p>2. Ідентифікаційне і мотиваційне маркування</p> <p>3. Експлуатаційне маркування його</p>	<p>Практичне заняття 3.</p> <p>Інформаційне, ідентифікаційне, мотиваційне й експлуатаційне маркування товару. Розмірні та компонентні знаки</p>	<p>Дайте визначення поняття «зовнішня» і «внутрішня реклама», «експлуатаційне маркування», «розмірні знаки» і «компонентні знаки».</p>	1,2,4,10

види та характеристика			
<p>Тема 4. Маркування товарів штриховим кодом</p> <p>Лекція 4. Маркування товарів штриховим кодом</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Переваги і недоліки штрихування товарів. Стандарти штрихового кодування 2. Реєстрація та присвоєння штрихових кодів 3. Характеристика обладнання для нанесення штрих-кодів 4. Принцип нанесення штрих-коду на товар 	<p>Практичне заняття 4. Маркування товарів штриховим кодом</p>	<p>Ознайомтеся з видами та способами штрихового маркування товарів, вивчіть правила й вимоги до штрихового кодування товарів.</p>	2,4,6,7
Модуль 2. Маркування продовольчих і непродовольчих товарів			
<p>Тема 5. Особливості маркування харчових продуктів в Україні</p> <p>Лекція 5. Особливості маркування харчових продуктів в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інформація, яка обов'язкова при маркуванні харчових продуктів 2. Маркування продуктів, які містять ГМО та еко-продуктів. 3. Інформація, яку заборонено наносити на носії маркування харчової продукції 4. Особливості маркування різних груп продовольчих товарів 	<p>Практичне заняття 5. Особливості маркування харчових продуктів в Україні</p>	<p>Ознайомтеся з маркуванням продуктів, які містять ГМО та еко-продуктів, а також із видами органічної сертифікації продуктів.</p>	1,4,9,10
<p>Тема 6. Маркування підакцизних товарів в Україні та за кордоном</p> <p>Лекція 6. Маркування підакцизних товарів в Україні та за кордоном</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Маркування алкогольної продукції 2. Маркування тютюнової продукції 3. Правила і норми ввезення підакцизних товарів в Україну 4. Інструкції, закони і порядок перетину підакцизного овару кордну України 	<p>Практичне заняття 6. Маркування підакцизних товарів в Україні та за кордоном</p>	<p>Ознайомтеся з інструкціями, законами і порядком перетину підакцизного товару кордону України.</p>	4,5,6,7,8
<p>Тема 7. Особливості маркування непродовольчих товарів в Україні</p> <p>Лекція 7. Особливості маркування непродовольчих товарів в Україні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сертифікація товарів 	<p>Практичне заняття 7. Особливості маркування непродовольчих товарів в Україні</p>	<p>Вивчення маркування товарів дитячого призначення.</p>	1,2,10

2. Особливості маркування різних груп непродовольчих товарів 3. Маркування непродовольчих товарів дитячого асортименту			
Тема 8. Особливості маркування товарів у Європейському Союзі Лекція 8. Особливості маркування товарів у Європейському Союзі 1. Основні документи і положення, які регламентують маркування товарів в ЄС 2. Директиви, що затверджують технічні правила нанесення маркування СЕ на продукцію 3. Графічне та метрологічне маркування. 4. Основні вимоги законодавства ЄС до безпеки та якості товарів	Практичне заняття 8. Особливості маркування товарів у Європейському Союзі	Ознайомлення з Директивами, що затверджують технічні правила нанесення маркування в СЕ на продукцію	1,2,4,6,8,9

Розділ 4. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Таблиця 5. Розподіл балів, що отримують студенти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Маркування товарів в Україні та за кордоном» для студентів освітньої програми «Товарознавство і торговельне підприємництво»

Форми навчальної роботи	Вид навчальної роботи	Кількість балів
Лекція	1. Відвідування лекцій	0,5
	2. Наявність опрацьованого матеріалу з теми лекції (конспект)	0,5
Практичне заняття	1. Відвідування практичного заняття	0,5
	2. Обговорення теоретичного та практичного матеріалу	1,0
	3. Виконання навчальних завдань	0,5
	4. Тестування	1,0
Самостійна робота	1. Вивчення окремих питань або тем, передбачених робочою програмою для самостійного опрацювання	10,0
	2. Індивідуально-консультативна робота	–
Поточний контроль	Поточна модульна робота 1	10,0
	Поточна модульна робота 2	10,0
Загальна сума		100

Таблиця 6. Шкала оцінювання знань студентів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Маркування товарів в Україні та за кордоном»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 7. Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни «Маркування товарів в Україні та за кордоном»

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1.Участь в предметних олімпіадах: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	1,0
	2.Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	1,0
	3.Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	2,0
	4.Інші	1,0
2. Науково-дослідна	1.Участь в наукових гуртках	1,0
	2.Участь в наукових студентських клубах	1,0
	3.Участь в наукових магістерських семінарах	4,0
	4.Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5,0
	5.Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	5,0
	6.Інші заходи	2,0
3. Інші	1. Виготовлення наочних приладь	1,0
	2. Участь у підготовці мультимедійних засобів навчання	1,0

* - Максимальна кількість додаткових балів – 30.

Розділ 5. Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу

1. Банк тестів за курсом, які розміщені у програмній оболонці Open test.
2. Супровід лекцій за курсом з використанням Microsoft PowerPoint Presentation.
3. Офіленко Н.О. Маркування товарів в Україні та за кордоном: дистанційний курс // Н.О. Офіленко [Електронний ресурс] : Головний центр дистанційного навчання Полтавський університет економіки і торгівлі. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=2132>

Розділ 6. Рекомендовані джерела інформації

1. Полікарпов І. С. Ідентифікація товарів / Полікарпов І. С., Закусілов А. П. – Київ : ЦНЛ, 2005. – 344 с.
2. Полікарпов І. С. Товарна інформація : підручник / І. С. Полікарпов, О. В. Шумський. – Київ : Центр навч. л-ри, 2012. – 616 с.

3. Сирохман І. В. Товарознавство пакувальних матеріалів і тари / Сирохман І. В., Завгородня В. М. – Київ : ЦНЛ, 2005. – 614 с.
4. Федько В. П. Маркировка и сертификация товаров и услуг / Федько В. П., Альбеков А. У. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1998. – 640 с.
5. Шумський О. В. Екологічні знаки з погляду особливостей подання товарної інформації у символній формі / Шумський О. В., Полікарпов І. С. // Вісник Львівської комерційної академії. – Серія товарознавча, вип. 6. – Зб. наук. пр. – Львів : ЛКА, 2004. – С. 133–142. Баб'як О. Знаки підтвердження відповідності продукції / Баб'як О. // Стандартизація. Сертифікація. Якість. – 2003. – № 4. – С. 42–43
6. Березина В. Товарные знаки: обзор зарубежной практики [Електронний ресурс] / Березина В. – Режим доступу: <http://www.triz-ru/themes/pravo/pravob.asp>. – Дата звернення: 19.02.2019. – Назва з екрана.
7. Дмітрієва С. Функції найменування місця походження товару як об'єкта промислової власності [Електронний ресурс] / Дмітрієва С. // Інтелектуальна власність. – 2003. – № 7. – Режим доступу: <http://www.patent.km.ua>. – Дата звернення: 19.02.2019. – Назва з екрана.
8. Коди та кодування інформації. Штрихове кодування: Маркування об'єктів ідентифікації. Порядок присвоєння, реєстрації, перегляду та скасування кодів EAN на продукцію : ДСТУ 3356-96. – Київ : Держстандарт України, 1996. – 8 с.
9. Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів : Закон України чинний з 07.02.2019 // Відомості Верховної Ради. – 2019. – № 8450, ст. 22.
10. Про захист прав споживачів : Закон України № 1023-ХІІ редакція від 27.02.2020 [Електронний ресурс] : офіційний веб-портал Верховна Рада України. Нормативно-правова база України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>